

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
ABSTRACT.....	(5)
مستخلص.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญ.....	(9)
ตารางปริวรรตอักษรพยัญชนะอาหรับ-ไทย.....	(13)
ตารางปริวรรตอักษรพยัญชนะอาหรับ-อังกฤษ.....	(15)
<b>บทที่ 1 บทนำ.....</b>	<b>1</b>
1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
1.2.1 ประวัติศาสตร์ภูมิหลังของราชอาณาจักรปัตตานีการุสสลามและการ เข้ามาของอิสลาม.....	6
1.2.2 บทบาทของอุละมาฮฺตามทัศนะอิสลาม.....	7
1.2.3 บทบาทของซัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ด้านการศึกษาและการเมือง...9	
1.2.4 ซัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ในฐานะอาจารย์.....	9
1.2.5 ชีวประวัติและบทบาทของซัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	10
1.3 วัตถุประสงค์.....	12
1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	12
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	12
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	13
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
1.8 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	14
<b>บทที่ 2 ประวัติศาสตร์ภูมิหลังของราชอาณาจักรลังกาสุกะ.....</b>	<b>19</b>
2.1 สมัยราชอาณาจักรลังกาสุกะ.....	19
2.1.1 คาบสมุทรมาลายู.....	19
2.1.2 ประวัติการก่อตั้งราชอาณาจักรลังกาสุกะ.....	23
2.1.3 ที่ตั้งและอาณาเขตของราชอาณาจักรลังกาสุกะ.....	25

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.1.4 สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณีและการเมืองการปกครอง ของราชอาณาจักรลัทธิกาสุกะ.....	26
2.1.5 การเสื่อมอำนาจของราชอาณาจักรลัทธิกาสุกะ.....	37
2.2 การสถาปนาราชอาณาจักรปัตตานีดารุสสลาม.....	38
2.2.1 ประวัติความเป็นมาของคำว่าปัตตานีดารุสสลามและความหมายคำว่า พะฎอนีย์ โดย ชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	38
2.2.2 กษัตริย์ในราชวงศ์มหาวังสาเชื้อสายลัทธิกาสุกะ.....	40
2.3 การเผยแผ่ศาสนาอิสลามในราชอาณาจักรปัตตานีดารุสสลาม.....	50
2.3.1 การเข้ามาของอิสลามในปัตตานี.....	50
2.3.2 กษัตริย์พระองค์แรกที่เข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม.....	52
2.3.3 ปัตตานีดารุสสลาม.....	52
2.4 ปัตตานีภายใต้การปกครองของราชอาณาจักรสยาม.....	54
2.4.1 ราชวงศ์กัณฑ์ตันปกครองปัตตานี.....	54
2.4.2 ปัตตานีในฐานะประเทศราชของสยามประเทศ.....	56
2.4.3 วาระสุดท้ายของอาณาจักรปัตตานีดารุสสลาม.....	64
<b>บทที่ 3 บทบาทของอุละมาอู.....</b>	<b>68</b>
3.1 บทบาทและหน้าที่ของอุละมาอู.....	68
3.1.1 อุละมาอูในฐานะผู้สืบทอดภารกิจของท่านนบี.....	68
3.1.2 อุละมาอูกับภาวะความเป็นผู้นำทางสังคม.....	71
3.2 อุละมาอูปัตตานีกับการเผยแผ่อิสลามสู่แหลมมลายู.....	72
3.2.1 ยุคแรกเริ่มของสถาบันปอเนาะ (รูปแบบของการจัดการศึกษาใน ยุคต้นของปัตตานีดารุสสลาม).....	72
3.2.2 บทบาทสถาบันอุละมาอูของปัตตานี ในอดีต.....	76
3.2.3 ทำเนียบอุละมาอูในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	79
3.2.4 อุละมาอูกับการจัดการศึกษาให้กับสังคม.....	92
3.2.5 อุละมาอูกับการเมือง.....	94

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอุลละมาอุปทานี้กับอุลละมาอูในต่างแดน.....	107
3.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอุลละมาอุปทานี้กับอุลละมาอูในตะวันออกกลาง.....	107
3.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอุลละมาอุปทานี้กับอุลละมาอูในเอเชียอาคเนย์.....	109
<b>บทที่ 4</b> ชีวิตประวัติและบทบาทของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	111
4.1 ชีวิตในวัยเยาว์.....	111
4.1.1 เชื้อสายและวงศ์ตระกูล.....	112
4.1.2 การศึกษา.....	114
4.1.3 ชีวิตครอบครัว.....	115
4.2 ความสำเร็จของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	120
4.3 อุลละมาอร่วมสมัยของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	120
4.4 สถานศึกษาของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	122
4.5 บั้นปลายชีวิตของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	128
<b>บทที่ 5</b> บทบาทของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ด้านการศึกษา.....	129
5.1 การศึกษาในประวัติศาสตร์อิสลาม.....	129
5.2 ความหมายปอเนาะและวิวัฒนาการของปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	131
5.3 สภาพการศึกษา ก่อนและในสมัยซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	135
5.3.1 สภาพเศรษฐกิจสังคม และภูมิศาสตร์ของปัตตานีใน พ.ศ.2430.....	139
5.4 แนวคิดด้านการศึกษาของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	141
5.5 บทบาทของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ในฐานะนักวิชาการนานาชาติ.....	144
5.6 บทบาทของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ในฐานะนักการศึกษา.....	148
5.6.1 ศึกษ์ของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ในปัตตานี.....	149
5.6.2 ศึกษ์ของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ในกลันตัน.....	152
5.6.3 ศึกษ์ของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ในปีนัง.....	156
5.6.4 ศึกษ์ของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ที่ได้รับการคัดเลือกให้ไป ศึกษาต่อที่ประเทศอียิปต์.....	156
5.7 บทบาทของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ด้านภาษาและการแต่งตำรา.....	157
5.8 บทบาทของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ด้านประวัติศาสตร์และวรรณกรรม..	175
5.9 บทบาทของซัยคิวันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ด้านการตรวจทาน และสื่อการพิมพ์.....	186

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
<b>บทที่ 6 บทบาทของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ ด้านการเมือง</b> .....	198
6.1 แนวคิดด้านการเมืองและการปกครองของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ .....	198
6.2 สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคมปัตตานีในยุคของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.....	203
6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ กับสุลต่านอับดุลหะมิด คาน ที่ 2 แห่งอาณาจักรออตโตมัน.....	211
6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ กับสุลต่านแห่ง เมืองยะหริ่งปัตตานี.....	215
6.5 ความสัมพันธ์ระหว่างชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ กับสุลต่านแห่งรัฐกัณฑ์ คารุณะฮิม.....	221
6.6 ความสัมพันธ์ระหว่างชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ กับสุลต่าน แห่งรัฐตรงกานู คารุณฮิมาน.....	224
6.7 ความสัมพันธ์ระหว่างชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์กับสุลต่าน แห่งรัฐเคดาห์ คารุณฮิมาน.....	226
6.8 ความสัมพันธ์ของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์ กับราญาอาลี เกอราณา เพื่อปลดปล่อยริเยา (อิน โดนีเซีย) จากเนเธอร์แลนด์.....	227
<b>บทที่ 7 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ</b> .....	230
7.1 สรุปผลการวิจัย.....	235
7.2 การอภิปรายผล.....	238
7.3 ข้อเสนอแนะ.....	242
<b>บรรณานุกรม</b> .....	244
<b>บุคลากร</b> .....	254
<b>ภาคผนวก</b> .....	256
ภาคผนวก ก. ภาพบุคคล.....	257
ภาคผนวก ข. ภาพหนังสือ ลายมือและจดหมายของชัยควันอะหมัด อัล-พะฎอนีย์.	280
ภาคผนวก ค. แผนที่ปัตตานีในอดีต.....	304
<b>ประวัติผู้เขียน</b> .....	309